

Sygn. akt *XVII AmE 25/18*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 września 2020 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie, XVII Wydział Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów
w składzie:

Przewodnicząca – **Sędzia Sądu Okręgowego Ewa Malinowska**

Protokolant – sekretarz sądowy Iwona Hutnik

po rozpoznaniu 15 września 2020 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) **Spółki Akcyjnej z siedzibą w U.**

przeciwko **Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki**

o wymierzenie kary pieniężnej

na skutek odwołania powoda od decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z 10 listopada 2017 r. znak: (...)

1) oddała odwołanie;

2) zasądza od powoda (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w U. na rzecz pozwanego Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki kwotę 720 (siedemset dwadzieścia) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

SSO Ewa Malinowska

Sygn. akt *XVII AmE 25/18*

UZASADNIENIE

W decyzji z 10 listopada 2017 r. (znak: (...)) Prezes Urzędu Regulacji Energetyki - działając w oparciu o przepisy art. 56 ust. 2 i art. 56 ust. 1 pkt 3a, w związku z art. 11 i art. 11d ust. 3 ustawy z 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne (dalej: PE), w związku z § 5 pkt I rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 lipca 2007 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu wprowadzania ograniczeń w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła oraz na podstawie art. 104 k.p.a. w związku z art. 30 ust. 1 PE, po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia kary pieniężnej - orzekł, że (...) S.A. z siedzibą w U. w dniach 10-12 sierpnia 2015 r., w odniesieniu do obiektu zlokalizowanego w U. przy ulicy (...), naruszyła obowiązek stosowania się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej wynikający z art. 11 i art. 11d ust. 3 PE. Za to działanie, na podstawie art. 56 ust. 1 pkt 3a PE, organ wymierzył Spółce karę pieniężną w wysokości 4.002 zł (decyzja, k.5-11).

Odwołanie od tej decyzji wywiodła (...) S.A. z siedzibą w U. zaskarżając ją w całości. Zaskarżonej decyzji zarzucono rażące naruszenie materialnego prawa energetycznego oraz przepisów materialnego i formalnego prawa administracyjnego:

a) poprzez niewłaściwe zastosowanie wskazanych w decyzji przepisów ustawy Prawo energetyczne tj. art. 11 i art. 11d ust. 3 ustawy, co podlega karze pieniężnej określonej w art. 56 ust. 1 pkt 3a tej ustawy oraz przez niezastosowanie przepisów umożliwiających organowi odstąpienie w stopniu mającym istotny wpływ na treść orzeczenia,

b) poprzez niewłaściwe zastosowanie podstawowych zasad prawa administracyjnego, w szczególności przepisów art. 6, art. 7, art. 8, art. 9, art. 11, art. 75, art. 77, art. 80 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 roku Kodeksu postępowania administracyjnego.

W oparciu o tak sformułowane zarzuty strona powodowa wniosła o:

1. zmianę zaskarżonej decyzji w całości poprzez uznanie, iż powód nie naruszył wskazanych przepisów ustawy Prawo energetyczne w stopniu uzasadniającym nałożenia kary pieniężnej,
2. uchylenie wymierzonej powodowi kary pieniężnej w całości,
3. umorzenie postępowania w sprawie jako bezprzedmiotowego.

Powód wniosł również o zasądzenie od pozwanego na jego rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych (odwołanie k. 12-19).

Prezes URE, po dokonaniu ponownej analizy akt sprawy oraz zarzutów odwołania, stwierdził brak podstaw do uchylenia, jak też zmiany zaskarżonej decyzji, wobec czego podtrzymał stanowisko zawarte w zaskarżonej decyzji, wnosząc o oddalenie odwołania i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych (odpowiedź na odwołanie, k.48-55).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

(...) Spółka Akcyjna z siedzibą w U. (dalej: Spółka (...), odbiorca energii) jest przedsiębiorcą, wykonującym działalność gospodarczą m.in. w zakresie przetwórstwa herbaty i kawy i produkcji artykułów spożywczych. (dowód: fakty bezsporne).

W dniu 20 lipca 2007 r. Spółka (...) zawarła z (...) S.A. z siedzibą w K. ((...); następnie: (...) S.A.) „Umowę o świadczenie usług dystrybucji energii elektrycznej nr (...)”. Obiekt Spółki zakwalifikowano do III grupy przyłączeniowej, a minimalną moc, wymaganą dla zapewnienia bezpieczeństwa ludzi i mienia w przypadku wprowadzenia ograniczeń w poborze energii elektrycznej, ustalono – w zależności od miejsca dostarczania energii do obiektu odbiorcy i odbioru z sieci, odpowiednio – na poziomie 239 kW i 391 kW. Zgodnie z § 10 ust. 6 umowy, w przypadku wprowadzenia ograniczeń w poborze energii elektrycznej odbiorca zobowiązany jest ograniczyć pobór mocy, zgodnie z „Planem wprowadzania ograniczeń” (dowód: Umowa o świadczenie usług dystrybucji energii elektrycznej z załącznikami, k. 14-26 akt admin.).

Aneks nr (...) do umowy o świadczenie usług dystrybucji energii elektrycznej, zawartym 31 maja 2010 r., zmieniono poziom mocy bezpiecznej na 639 kW (dowód: Aneks nr (...) z załącznikami, k. 45-47, 70-72 akt admin.).

Aneks nr (...) do umowy o świadczenie usług dystrybucji energii elektrycznej, zawartym 21 listopada 2013 r., ustalono moc umowną na poziomie 900 kW, stanowiącym sumę mocy na dwóch przyłączach (dowód: Aneks nr (...), k. 68-69 akt admin.).

Aneks nr (...) do umowy o świadczenie usług dystrybucji energii elektrycznej, zawartym 27 lutego 2015 r., ustalono dla obiektu Spółki (...) moc umowną na poziomie 1000 kW, a moc bezpieczną na poziomie 800 kW (dowód: Aneks nr (...), k. 51-53 akt admin.).

Z pismem z 30 lipca 2014 r. (...) przesłał Spółce (...) plan wprowadzenia ograniczeń w poborze energii obowiązujący od 1 września 2014 r. do 31 sierpnia 2015 r. Plan ten został oparty na obowiązujących wówczas zapisach w umowie, dotyczących mocy umownej i mocy bezpiecznej, które wynosiły: moc umowna 0,900 MW, a moc bezpieczna 0,639 MW (dowód: fakty bezsporne; pismo (...) Nr (...) (...), k. 66 akt admin.; pismo (...) do Prezesa URE z 31.07.2017 r., k. 65 akt admin.).

Kolejna aktualizacja planu wprowadzenia ograniczeń w poborze energii została przesłana odbiorcy energii przez (...) wraz z pismem z 8 lutego 2016 r. Plan ten opracowano na okres od 1 września 2015 r. do 31 sierpnia 2016 r. i został on oparty na obowiązujących wówczas zapisach w umowie, dotyczących mocy umownej i mocy bezpiecznej, które wynosiły: moc umowna 1,000 MW, a moc bezpieczna 0,800 MW (dowód: fakty bezsporne; pismo (...) Nr (...), 59 akt admin.).

(...) S.A. z siedzibą w K. (dalej: (...)), pełniące funkcję Operatora Systemu Przesyłowego (dalej: (...)), w związku z obniżeniem dostępnych rezerw zdolności wytwórczych poniżej niezbędnych wielkości określonych w Instrukcji Ruchu i Eksploatacji Sieci Przesyłowych (IRiESP), spowodowanych m. in. sytuacją pogodową i hydrologiczną (wyjątkowo wysokimi temperaturami i niskimi stanami wód w zbiornikach wodnych i rzekach) oraz wynikającego z niej ograniczenia w pracy części elektrowni, stwierdziły wystąpienie zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej w rozumieniu art. 3 pkt 16d PE i wprowadziły - na podstawie art. 11c ust. 2 pkt 2 PE - od godz. 10.00 dnia 10 sierpnia 2015 r. ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, które obowiązywały do godziny 24:00 dnia 11 sierpnia 2015 r.

Dnia 10 sierpnia 2015 r., działając w oparciu o art. 11c ust. 3 PE, (...) zgłosiły konieczność wprowadzenia ograniczeń na podstawie art. 11 ust. 7 PE, tj. w drodze rozporządzenia Rady Ministrów, przewidującego na czas oznaczony, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części, ograniczenia w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej i ciepła.

Rada Ministrów 11 sierpnia 2015 r. wydała rozporządzenie w sprawie wprowadzenia ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, które przewidywało te ograniczenia w okresie od 11 sierpnia 2015 r. od godz. 24:00 do 31 sierpnia 2015 r. do godz. 24:00 na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej dla odbiorców energii elektrycznej o mocy umownej powyżej 300 kW. (dowód: fakty powszechnie znane, bezsporne).

Spółka (...) w dniach od 10 do 12 sierpnia 2015 r. nie dostosowała się do wprowadzonych ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii w odniesieniu do punktu poboru energii elektrycznej zlokalizowanego w U., przy ul. (...). Poziom przekroczeń w poszczególnych dniach wyniósł:

10 sierpnia 2015 r. łącznie 0,8360000 (MW w godzinie),

11 sierpnia 2015 r. łącznie 0,4450000 (MW w godzinie),

12 sierpnia 2015 r. łącznie 0,0530000 (MW w godzinie).

Łącznie, we wskazanym okresie, odbiorca przekroczył 1,3340000 MW w godzinie.

(dowód: Załącznik nr 1 do zawiadomienia o wszczęciu postępowania administracyjnego – „Pobór mocy i ustalony poziom ograniczeń Odbiorcy w dniach 10-31 sierpnia 2015 r. (...)”, k. 3-4 akt admin.).

Pismem z 15 maja 2017 r. Prezes URE zawiadomił Spółkę (...) o wszczęciu z urzędu postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia Spółce kary pieniężnej w związku z powzięciem – na podstawie dokumentów przekazanych Prezesowi URE przez (...), do którego sieci Odbiorca jest przyłączony – uzasadnionego podejrzenia naruszenia przez Odbiorcę obowiązku stosowania się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, co zgodnie z art. 56 ust. 1 pkt 3a ustawy – Prawo energetyczne, podlega karze pieniężnej (dowód: zawiadomienie o wszczęciu postępowania, k. 1-2 akt admin.).

W roku 2016 Spółka (...) uzyskała przychód netto uzyskała przychód netto (obejmujący przychody netto z podstawowej działalności operacyjnej, pozostałych przychodów operacyjnych oraz przychodów finansowych) w wysokości (...) (dowód: fakty bezsporne, Rachunek zysków i strat (wariant porównawczy) za 2016, k. 57-58 akt admin.).

W dniu 10 listopada 2017 r. Prezes URE wydał decyzję, na mocy której wymierzył Spółce (...) karę pieniężną w wysokości 4.002 zł za niestosowanie się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej od 10 do 12 sierpnia 2015 r. w odniesieniu do obiektu zlokalizowanego w U. przy ulicy (...). Decyzja ta została zaskarżona w ramach niniejszego postępowania sądowego.

Powyżej opisany stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o wyżej wskazane dowody, zgromadzone w toku postępowania administracyjnego, jak i w oparciu o twierdzenia stron, oraz fakty powszechnie znane. Sąd przyznał moc dowodową wszystkim zebranych w sprawie dokumentom, które nie były kwestionowane przez strony, a i Sąd nie znalazł podstaw, aby odmówić im mocy dowodowej.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie podlegało oddaleniu.

W niniejszej sprawie zasadniczy spór dotyczył istnienia po stronie Prezesa URE uprawnienia do nałożenia na odbiorcę energii kary pieniężnej, o której mowa w art. 56 ust. 1 pkt 3a PE, za niezastosowanie się do ograniczeń w poborze energii wprowadzonych przez (...) S.A. (tj. (...)) na okres od 10 do 11 sierpnia 2015 r. W ocenie powoda, sankcjonowanie niedostosowania się do tych ograniczeń za okres przed 12 sierpnia 2015 r. nie znajduje prawnego uzasadnienia.

Z art. 5 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej wynika, że Rzeczpospolita Polska zapewnia bezpieczeństwo obywateli. Bezpieczeństwo to obejmuje zaś, między innymi, bezpieczeństwo energetyczne, zdefiniowane w art. 3 pkt 16 PE, zgodnie z którym bezpieczeństwo energetyczne to stan gospodarki umożliwiający pokrycie bieżącego i perspektywicznego zapotrzebowania odbiorców na paliwa i energię w sposób technicznie i ekonomicznie uzasadniony, przy zachowaniu wymagań ochrony środowiska.

Z kolei, zgodnie z definicją ustawową zawartą w Prawie energetycznym:

- bezpieczeństwo dostaw energii elektrycznej to zdolność systemu elektroenergetycznego do zapewnienia bezpieczeństwa pracy sieci elektroenergetycznej oraz zrównoważenia dostaw energii elektrycznej z zapotrzebowaniem na tę energię (art. 3 pkt 16a PE),

- bezpieczeństwo pracy sieci elektroenergetycznej to nieprzerwana praca sieci elektroenergetycznej, a także spełnienie wymagań w zakresie parametrów jakościowych energii elektrycznej i standardów jakościowych obsługi odbiorców, w tym dopuszczalnych przerw w dostawach energii elektrycznej odbiorcom końcowym, w możliwych do przewidzenia warunkach pracy tej sieci (art. 3 pkt 16b PE),

- zagrożenie bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej to stan systemu elektroenergetycznego lub jego części, uniemożliwiający zapewnienie bezpieczeństwa pracy sieci elektroenergetycznej lub równoważenie dostaw energii elektrycznej z zapotrzebowaniem na tę energię (art. 3 pkt 16d PE).

Stosownie do treści art. 11 ust. 1 PE, w przypadku zagrożenia:

1) bezpieczeństwa energetycznego Rzeczypospolitej Polskiej polegającego na długookresowym braku równowagi na rynku paliwowo - energetycznym,

2) bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej,

3) bezpieczeństwa osób,

4) wystąpieniem znacznych strat materialnych

- na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części mogą być wprowadzone na czas oznaczony ograniczenia w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła.

Ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła polegają na:

- 1) ograniczeniu maksymalnego poboru mocy elektrycznej oraz dobowego poboru energii elektrycznej;
- 2) zmniejszeniu lub przerwaniu dostaw ciepła (art. 11 ust. 3 PE).

Według art. 11 ust. 7 PE, Rada Ministrów, na wniosek ministra właściwego do spraw energii (poprzednio: ministra gospodarki), w drodze rozporządzenia, może wprowadzić na czas oznaczony, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części, ograniczenia w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej i ciepła, w przypadku wystąpienia zagrożeń, o których mowa w ust. 1.

W myśl art. 11c ust. 2 PE, w przypadku powstania zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, operator systemu przesyłowego elektroenergetycznego lub systemu połączonego elektroenergetycznego:

- 1) podejmuje we współpracy z użytkownikami systemu elektroenergetycznego, w tym z odbiorcami energii elektrycznej, wszelkie możliwe działania przy wykorzystaniu dostępnych środków mających na celu usunięcie tego zagrożenia i zapobieżenie jego negatywnym skutkom;
- 2) może wprowadzić ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części do czasu wejścia w życie przepisów wydanych na podstawie art. 11 ust. 7, lecz nie dłużej niż na okres 72 godzin.

Natomiast zgodnie z art. 11c ust. 3 PE, operator systemu przesyłowego elektroenergetycznego lub systemu połączonego elektroenergetycznego niezwłocznie powiadamia ministra właściwego do spraw energii (poprzednio: ministra gospodarki) oraz Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki o wystąpieniu zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, podjętych działaniach i środkach w celu usunięcia tego zagrożenia i zapobieżenia jego negatywnym skutkom oraz zgłasza konieczność wprowadzenia ograniczeń na podstawie art. 11 ust. 7.

W art. 11d ust. 3 PE przewidziano z kolei, że w okresie występowania zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej operatorzy systemu elektroenergetycznego mogą wprowadzać ograniczenia w świadczonych usługach przesyłania lub dystrybucji energii elektrycznej w zakresie niezbędnym do usunięcia tego zagrożenia.

Szczegółowe zasady i tryb wprowadzania ograniczeń w dostawach i poborze energii elektrycznej określa rozporządzenie Rady Ministrów z 23 lipca 2007 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu wprowadzania ograniczeń w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła.

Zgodnie z § 5 pkt 1 rozporządzenia, ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub w dostarczaniu ciepła dotyczą każdego z odbiorców energii elektrycznej - dla których wielkość mocy umownej określonej w umowach ustalona została powyżej 300 kW i którzy nie podlegają ochronie przed wprowadzonymi ograniczeniami na podstawie § 6 ust. 1 rozporządzenia. Zaś w świetle tego ostatniego przepisu, ochronie przed wprowadzanymi ograniczeniami podlegają odbiorcy energii elektrycznej w ciągu całego roku, dla których wielkość mocy umownej określonej w zawartej umowie sprzedaży, umowie o świadczenie usług przesyłania albo dystrybucji lub umowie kompleksowej ustalona została poniżej 300 kW oraz:

- 1) szpitale i inne obiekty ratownictwa medycznego;
- 2) obiekty wykorzystywane do obsługi środków masowego przekazu o zasięgu krajowym;
- 3) porty lotnicze;
- 4) obiekty międzynarodowej komunikacji kolejowej;

5) obiekty wojskowe, energetyczne oraz inne o strategicznym znaczeniu dla funkcjonowania gospodarki lub państwa, określone w przepisach odrębnych;

6) obiekty dysponujące środkami technicznymi służącymi zapobieganiu lub ograniczaniu emisji, negatywnie oddziałujących na środowisko.

Stosownie do § 8 ust. 1 i 2 i 6 rozporządzenia, wielkości określające poziomy wprowadzanych ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej poprzez ograniczenie poboru mocy ujęte są w planach wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, które podlegają corocznej aktualizacji. Plan taki opracowywany jest przez operatorów systemów przesyłowych uzgadnianych z Prezesem URE na podstawie planów wprowadzania ograniczeń opracowywanych przez operatorów systemów dystrybucyjnych. Zaś na mocy § 10 rozporządzenia, umowy zawarte przez przedsiębiorstwa energetyczne z odbiorcami zawierają maksymalne ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej ujęte w planach ograniczeń i określają sposób powiadamiania o obowiązujących stopniach zasilania.

Rozporządzenie Rady Ministrów z 23 lipca 2007 r. w § 11 i § 12 określa sposób informowania odbiorców z planami ograniczeń i ograniczeniami w poborze energii elektrycznej. I tak, według pierwszego z wymienionych przepisów, operatorzy oraz przedsiębiorstwa energetyczne wykonujące działalność gospodarczą w zakresie zaopatrzenia w ciepło zapoznają odbiorców z planami ograniczeń przez ogłoszenia zamieszczane w sposób zwyczajowo przyjęty w danej miejscowości lub w formie elektronicznej na swojej stronie internetowej albo w formie ustalonej w umowach, o których mowa w art. 5 ust. 2 pkt 1 i 2 oraz ust. 3 ustawy, co najmniej na 30 dni przed dniem obowiązywania ograniczeń. Natomiast zgodnie z § 12:

1. Ograniczenia w poborze energii elektrycznej są realizowane przez odbiorców stosownie do komunikatów operatorów o obowiązujących stopniach zasilania.

2. Komunikaty operatorów o obowiązujących stopniach zasilania, o których mowa w § 9, wprowadzanych jako obowiązujące w najbliższych 12 godzinach i przewidywanych na następne 12 godzin, są ogłaszane w radiowych komunikatach energetycznych w programie (...) o godzinie 7⁽⁵⁵⁾ i 19⁽⁵⁵⁾ oraz na stronach internetowych operatorów i przedsiębiorstw energetycznych wykonujących działalność gospodarczą w zakresie zaopatrzenia w ciepło, które obowiązują w czasie określonym w tych komunikatach.

3. W przypadku zróżnicowania wprowadzonych ograniczeń w poborze energii elektrycznej, w stosunku do stopni zasilania ogłoszonych w komunikatach radiowych, operatorzy powiadamiają odbiorców indywidualnie w formie pisemnej lub w sposób określony w umowach, o których mowa w art. 5 ust. 2 pkt 1 i 2 oraz ust. 3 ustawy, albo za pomocą innego środka komunikowania się w sposób zwyczajowo przyjęty w danej miejscowości.

4. Powiadomienia, o których mowa w ust. 3, są dla odbiorcy obowiązujące w pierwszej kolejności w stosunku do powiadomień ogłaszanych w komunikatach radiowych.

Odnosząc powyższe unormowania prawne do stanu faktycznego niniejszej sprawy stwierdzić należy, że powód jest odbiorcą energii elektrycznej, którego dotyczą ograniczenia w poborze mocy i jednocześnie nie mają do niego zastosowania wyłączenia z § 6 rozporządzenia. Powód był zatem zobowiązany zastosować się zarówno do ograniczeń wprowadzonych przez Operatora Systemu Przesyłowego (tj. (...)) w dniu 10 sierpnia 2015 r., jak i do ograniczeń wynikających z rozporządzenia Rady Ministrów z 11 sierpnia 2015 r. w sprawie wprowadzenia ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, które wprowadziło te ograniczenia w okresie od 11 sierpnia 2015 r. od godz. 24:00 do 31 sierpnia 2015 r. do godz. 24:00.

W rozpatrywanej sprawie strona powodowa nie dostosowała się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej w obiekcie zlokalizowanym w U. przy ul. (...). Wartość przekroczenia przez odbiorcę dopuszczalnego poboru wyniosła łącznie 1,3340000 MW w godzinie, w tym 10 sierpnia 2015 r. wyniosła łącznie 0,8360000 (MW w

godzinie), 11 sierpnia 2015 r. wyniosła łącznie 0,4450000 (MW w godzinie), a 12 sierpnia 2015 r. wyniosła łącznie 0,0530000 (MW w godzinie). Kwestia dopuszczania się przez powoda wskazanego naruszenia jest niewątpliwa.

Sąd nie podziela zarzutu nieprawidłowego ustalenia przez pozwanego mocy bezpiecznej na poziomie 0,639 MW, zamiast na poziomie 0,800 MW. Wartość przyjęta przez Prezesa URE wynika z planu wprowadzania ograniczeń w poborze energii elektrycznej, obowiązującego w okresie wprowadzonych ograniczeń, tj. od 10 do 31 sierpnia 2015 r. Plan ten został opracowany na okres od 1 września 2014 r. do 31 sierpnia 2015 r. i został oparty na obowiązujących wówczas postanowieniach umowy dystrybucji energii elektrycznej, dotyczących mocy umownej i mocy bezpiecznej, które wynosiły: moc umowna 0,900 MW, a moc bezpieczna 0,639 MW. Spółka (...) zawarła wprawdzie 27 lutego 2015 r. z (...) Aneks nr (...) do ww. umowy, w którym moc umowną ustalono na poziomie 1000 kW, a moc bezpieczną na poziomie 800 kW. Zmiana ta nie mogła jednak wpłynąć na ustalenia zawarte w obowiązującym już planie wprowadzania ograniczeń w poborze energii elektrycznej. Należy bowiem mieć na uwadze, że zgodnie z § 8 przywołanego wyżej rozporządzenia, plany podlegają corocznej aktualizacji i są one opracowywane przez operatorów systemów przesyłowych i dystrybucyjnych oraz zatwierdzane przez Prezesa URE. Tym samym, w ocenie Sądu, zmiana poziomu mocy umownej i mocy bezpiecznej do poziomu – odpowiednio - 1000 kW oraz 800 kW, mogła zostać uwzględniona przy opracowywaniu aktualizacji planu wprowadzania ograniczeń w poborze energii elektrycznej obowiązującej w okresie od 1 września 2015 r. i tak zresztą faktycznie się stało (por. pismo (...) Nr TD/ (...)/ (...)(...) (...), 59 akt admin.).

Zgodnie z art. 56 ust. 1 pkt 3a PE, Prezes URE jest zobowiązany do nałożenia kary pieniężnej na podmiot, który nie stosuje się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii, wprowadzonych na podstawie art. 11, art. 11c ust. 3 lub art. 11d ust. 3.

Przepis art. 11 PE dotyczy ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej wprowadzanych w drodze rozporządzenia Rady Ministrów.

Jeśli chodzi o art. 11c ust. 3 PE – który nie został wprawdzie przywołany jako podstawa prawna decyzji kwestionowanej w niniejszej sprawie - to przepis ten nie stanowi samoistnej podstawy do wprowadzenia ograniczeń. Dotyczy on bowiem obowiązków informacyjnych operatora systemu przesyłowego elektroenergetycznego lub systemu połączonego elektroenergetycznego w związku z wystąpieniem zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, a także obowiązku zgłoszenia konieczności wprowadzenia ograniczeń w trybie art. 11 ust. 7, tj. w trybie rozporządzenia Rady Ministrów. Natomiast sankcja za niedopełnienie przez operatora wskazanych obowiązków została przewidziana w art. 56 ust. 1 pkt 1c PE. Tym samym, zdaniem Sądu, odesłanie w art. 56 ust. 3a PE do przepisu art. 11c ust. 3 PE jest puste i mamy tutaj do czynienia z ewidentnym błędem ustawodawcy. Natomiast z całą pewnością przepis ten nie daje podstaw do nałożenia na jakikolwiek podmiot, jakichkolwiek ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej.

Prezes URE oparł zaskarżoną decyzję także na art. 11d ust. 3 PE, co zdaniem Sądu, było w pełni uzasadnione. Rację ma pozwany, że przepis ten stanowi rozwinięcie uprawnień (...) wskazanych w art. 11c ust. 2 PE, przez określenie sposobu realizacji wprowadzonych ograniczeń. Przepis ten zawiera bowiem normę, która dotyczy możliwości ograniczenia przez operatorów systemu elektroenergetycznego – do których zaliczyć należy także operatora systemu przesyłowego – świadczonych przez nich usług przesyłania lub dystrybucji energii elektrycznej w zakresie niezbędnym do usunięcia zagrożenia bezpieczeństwa dostaw. Pogląd taki wyraził także Sąd Apelacyjny w Warszawie w uzasadnieniu wyroku z 10 marca 2020 r., wydanego w sprawie o sygn. akt VII AGa 366/19. Sąd orzekający w niniejszym składzie w pełni podziela i przyjmuje za swoje stanowisko zaprezentowane przez Sąd Apelacyjny w tymże uzasadnieniu, co do objęcia sankcją przewidzianą w art. 56 ust. 1 pkt 3a PE także przypadek niezastosowania się przez odbiorcę energii elektrycznej do ograniczeń w jej dostarczaniu i poborze, wprowadzonych w trybie art. 11c ust. 2 pkt 2 PE.

W ocenie Sądu Okręgowego, zarówno wykładnia art. 11d ust. 3 PE, skłaniają do wniosku, że (...) (tj. (...) S.A.), wobec stwierdzenia w sierpniu 2015 r. zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, miał prawo wprowadzenia

ograniczeń w świadczonych usługach. W konsekwencji, podmiot, który nie zastosował się do tych ograniczeń, podlega sankcji przewidzianej w art. 56 ust. 3a PE.

Należy mieć na uwadze, że wprowadzenie przez (...) ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, podobnie jak i korzystanie innych przewidzianych prawem uprawnień operatorskich, jest znaczącym instrumentem, służącym zapewnieniu bezpieczeństwa energetycznego państwa. W tym kontekście, rozwiązania przewidziane przez ustawodawcę w art. 11c-11d PE, mają wyjątkowy charakter, gdyż znajdują one zastosowanie w sytuacjach nadzwyczajnych. I tak, art. 11c PE odnosi się do przypadku wystąpienia zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, wskutek zaistnienia okoliczności wskazanych w ust. 1 tego przepisu, gdy usunięcie tego zagrożenia i zapewnienie prawidłowego działania systemu elektroenergetycznego nie pozwala na zastosowanie ograniczeń przewidzianych w art. 11 ust. 7 PE (tj. w drodze rozporządzenia Rady Ministrów), lecz wymaga natychmiastowego podjęcia nadzwyczajnych działań i zastosowania nadzwyczajnych środków. Z kolei art. 11d PE wskazuje na działania i środki, które w opisanej wyżej sytuacji, może podjąć i zastosować operator systemu przesyłowego oraz dystrybucyjnego w celu zażegnania zagrożenia bezpieczeństwa dostaw. W ostateczności, gdy wyczerpane zostaną wszystkie inne działania, służące zapewnieniu pokrycia potrzeb odbiorców na energię elektryczną, operator systemu przesyłowego może wydać polecenia odbiorcom końcowym, co do ograniczeń w poborze energii elektrycznej, bądź przerwać jej dostawy, stosownie do planów ograniczeń (art. 11 ust. 6a).

W przywołanym uzasadnieniu wyroku z 3 marca 2020 r. Sąd Apelacyjny wyjaśnił, że przepisy art. 11d PE wskazują środki i sposoby działania przez operatora systemu przesyłowego, stanowiąc rozwinięcie generalnych dyrektyw postępowania przewidzianych w art 11c ust. 2 PE, tj. odpowiednio: art. 11c ust. 2 pkt 1 w związku z art. 11d ust. 1 PE oraz art. 11c ust. 2 pkt 2 w związku z art. 11d ust. 3 PE. Mianowicie, art. 11d ust. 1 PE określa uprawnienia operatora systemu przesyłowego względem innych użytkowników systemu (w celu wykonania art. 11c ust. 2 pkt 1), natomiast art. 11d ust. 3 PE zezwala na wykonywanie usług przesyłania i dystrybucji w sposób odpowiadający treści art. 11c ust. 2 pkt 2. Przepisy te – jak trafnie zauważył Sąd Apelacyjny - są powiązane ze sobą funkcjonalnie i istnieje między nimi ścisła zależność, co potwierdza z kolei ich redakcja, wskazująca analogiczne hipotezy ich stosowania, tj. co do art. 11c ust. 2 PE: „W przypadku powstania zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej (...)”, a co od art. 11d ust. 3 PE: „W okresie występowania zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej (...)”. Sąd ten wskazał również, że – zgodnie z zamierzeniem ustawodawcy - dzięki przepisom art. 11c-11f PE operatorzy systemów sieciowych mieliby dysponować możliwościami skutecznego zarządzania instalacjami i sieciami energetycznymi nawet w sytuacjach wyjątkowych (art. 11c ust. 2 pkt 1 w związku z art. 11d ust. 1 PE), a w sytuacji zagrożeń mają być wdrażane ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej w taki sposób, aby nie doszło do dysfunkcji całego systemu zaopatrzenia sieciowego (art. 11c ust. 2 pkt 2 w związku z art. 11d ust. 3 PE). Sąd ten podkreślił, że założeniem reagowania kryzysowego w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej jest pełna współpraca użytkowników systemu z operatorem systemu przesyłowego i realizującymi jego polecenia operatorami systemów dystrybucyjnych (art. 9j ust. 3 w związku z art. 11c ust. 2 pkt 1 i art. 11d ust. 2 PE) oraz wykonywanie ich poleceń dyspozytorskich (z zastrzeżeniem braku bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia osób), przy czym polecenia operatora systemu przesyłowego mają wówczas nadrzędny charakter wobec poleceń operatorów systemu dystrybucyjnego.

Sąd Apelacyjny podkreślił także znaczenie roli operatorów systemu elektroenergetycznego w ochronie infrastruktury krytycznej, o której mowa w ustawie z 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym. Wskazał, że infrastruktura elektroenergetyczna, w tym sieci w znaczeniu art. 3 pkt 11 PE, są elementem infrastruktury krytycznej, której ochrona stanowi wyraz odpowiedzialności władzy publicznej za bezpieczeństwo energetyczne. Z kolei operatorzy systemów elektroenergetycznych odpowiadają - między innymi - za ruch sieciowy w sieciowych systemach energetycznych, za bieżące i długookresowe bezpieczeństwo funkcjonowania tych systemów, eksploatację, konserwację, remonty oraz niezbędną rozbudowę sieci, którymi zarządzają, w tym połączeń międzysystemowych. Odpowiedzialność operatorów przejawia się w scentralizowaniu podejmowania decyzji dotyczących funkcjonowania sieci, a jej zakres wyznacza art. 9c ust. 2 PE - w przypadku operatora systemu przesyłowego elektroenergetycznego oraz art. 9c ust. 3 PE - w odniesieniu do operatora systemu dystrybucyjnego. Sąd Apelacyjny podkreślił w uzasadnieniu swego orzeczenia, że bezpieczeństwo dostarczania energii elektrycznej (poprzez zapewnienie bezpieczeństwa funkcjonowania systemu

elektroenergetycznego i odpowiedniej zdolności przesyłowej w sieci przesyłowej elektroenergetycznej) jest podstawowym zadaniem operatora systemu przesyłowego, gdyż wskazane zostało przez ustawodawcę na pierwszym miejscu.

W tym kontekście, trafna jest konkluzja tegoż Sądu, że przepisy art. 11d ust. 1 i 3 PE dostarczają operatorowi systemu przesyłowego instrumenty reagowania na wypadek sytuacji przewidzianych w art. 11c ust. 2 PE. (...) jest zatem uprawniony do czasowego ograniczenia zakresu wykonywania umów przesyłowych, przez ograniczenie dostarczania energii elektrycznej, a w następstwie jego działania, analogiczne kroki podejmują operatorzy systemów dystrybucyjnych, do których to ograniczeń zobowiązani są dostosować się odbiorcy końcowi.

Reasumując powyższe, w ocenie Sądu Okręgowego, ograniczenia, o których mowa w art. 11d ust. 3 PE obejmują swoim zakresem także te wymienione w art. 11c ust. 2 pkt 2 PE. Ograniczenia w świadczeniu usług przesyłania i dystrybucji energii elektrycznej (art. 11d ust. 3 PE) stanowią rodzaj ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii. Natomiast, przywołany już art. 56 ust. 1 pkt 3a PE, przewiduje karę pieniężną za nie dostosowanie się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii, wprowadzonych na podstawie art. 11, art. 11c ust. 3 lub art. 11d ust. 3. Oznacza to zatem, że niezastosowanie się przez odbiorcę energii elektrycznej do ograniczeń w jej dostarczaniu i poborze, wprowadzonych 10 sierpnia 2015 r. na polecenie (...) w oparciu o przepis art. 11c ust. 2 pkt 2 PE w związku z art. 11d ust. 3 PE, stanowi podstawę do nałożenia na ten podmiot sankcji przewidzianej w 56 ust. 1 pkt 3a PE.

Wbrew sugestiom strony powodowej, w niniejszej sprawie brak było podstaw do zastosowania instytucji odstąpienia od wymierzenia kary, o której mowa w art. 56 ust. 6a PE. Zgodnie z tym przepisem, Prezes URE może odstąpić od wymierzenia kary, jeżeli stopień szkodliwości czynu jest znikomy, a podmiot zaprzestał naruszania prawa lub zrealizował obowiązek. Istotne jest przy tym, że obie ww. przesłanki muszą zostać spełnione łącznie. Zdaniem Sądu, w analizowanym przypadku pozwany trafnie przyjął, że stopień szkodliwości czynu zarzuconego przedsiębiorcy jest znaczny, z uwagi na wpływ tego czynu na bezpieczeństwo Krajowego Systemu Elektroenergetycznego. Wbrew stanowisku prezentowanemu przez powoda, nie można przyjąć, że stwierdzone przekroczenia były na tyle nieznaczne, że nie wywarły żadnych negatywnych następstw w zakresie funkcjonowania i bezpieczeństwa tego systemu. Należy bowiem mieć na uwadze, że skoro obowiązujące przepisy prawa obejmują ograniczeniami w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej odbiorców, dla których moc umowna została określona na poziomie powyżej 300 kW – a do takich odbiorców kwalifikuje się powód – to pobór mocy właśnie przez tę kategorię odbiorców realnie oddziałuje na funkcjonowanie i bezpieczeństwo krajowego systemu. W globalnym wymiarze, w sytuacji zagrożenia dostaw energii elektrycznej zaistniałej w sierpniu 2015 r., nawet niewielkie, pojedyncze przekroczenia obowiązujących wartości poboru energii, miały bowiem ogromne znaczenie dla bezpieczeństwa systemu energetycznego państwa, bo ich suma stwarzała w tym zakresie realne niebezpieczeństwo dla pracy krajowej sieci elektroenergetycznej. Jak trafnie wskazał pozwany, szczególnie w dniach 10 i 11 sierpnia 2015 r. to nie kilku odbiorców, ale suma niewielkich przekroczeń w wielu odbiorców realnie zagroziła bezpieczeństwu krajowego systemu elektroenergetycznego, mogąc wywołać tzw. blackout. Ponadto, skoro kara pieniężna dotyczy przekroczenia poboru mocy w konkretnych dniach wskazanych w zaskarżonej decyzji – tj. od 10 do 12 sierpnia 2015 r., to nie jest możliwe przyjęcie, że powód zrealizował obowiązek lub zaprzestał naruszenia, bowiem w tych właśnie dniach miał miejsce stan, w którym powód nie zastosował się do wprowadzonych ograniczeń związanych z bezpieczeństwem dostaw energii elektrycznej.

Zdaniem Sądu, powód nie przedstawił okoliczności, które skutecznie podważyłyby wymiar nałożonej na niego kary za ww. czyn. Sąd przyjął przy tym, że kara w wysokości 4.002 zł (stanowiąca iloczyn 3.000 zł i łącznego przekroczenia mocy 10-12 sierpnia 2015 r., wynoszącego 1,3340000 MW), wyliczona według metodologii przyjętej przez regulatora – w pełni zaakceptowanej przez Sąd orzekający w niniejszym składzie i nie kwestionowanej przez powoda – mieści się w granicach wyznaczonych przepisami prawa.

Zgodnie z art. 56 ust. 3 PE, wysokość kary pieniężnej, o której mowa między innymi w ust. 1 pkt 3a, nie może przekroczyć 15% przychodu ukaranego przedsiębiorcy, osiągniętego w poprzednim roku podatkowym. Natomiast w myśl art. 56 ust. 6 PE, ustalając wysokość kary pieniężnej, Prezes URE uwzględnia stopień szkodliwości czynu, stopień zawinienia oraz dotychczasowe zachowanie podmiotu i jego możliwości finansowe. W opinii Sądu Okręgowego,

wszystkie wymienione kryteria zostały ocenione przez pozwanego prawidłowo. W szczególności, organ trafnie ocenił możliwości finansowe przedsiębiorcy. Pozwany uwzględnił także okoliczność łagodzącą – tj. podjęte przez przedsiębiorcę działania, skutkujące zastosowaniem się do ograniczeń w części czasu ich trwania w ten sposób, że zawęził podstawę do wymierzenia kary wyłącznie do godzin, kiedy nastąpiło niedostosowanie się do ograniczeń i tylko w takim stopniu, w jakim niedostosowanie to miało miejsce.

Co do stopnia szkodliwości czynu, to jak już wskazano powyżej, Sąd podziela stanowisko prezesa URE, że należy ją uznać za znaczną z uwagi na to, że ograniczenia w poborze mocy są wprowadzane w celu zapewnienia bezpieczeństwa pracy sieci elektroenergetycznej w całym kraju i ich nieprzestrzeganie może rodzić poważne skutki dla Krajowego Systemu Elektroenergetycznego. Ograniczenia takie zostały wprowadzone w związku z wyjątkowo wysokimi temperaturami i obniżeniem stanu wód w zbiornikach wodnych i rzekach, a zatem nawet niewielkie przekroczenia poboru mocy mogły wywołać blackout. Dlatego tak istotne ze względów bezpieczeństwa było przestrzeganie ograniczeń wprowadzonych w sierpniu 2015 r. I nawet jeśli przekroczenia w poborze mocy przez niektóre podmioty nie były wysokie, to biorąc pod uwagę niezastosowanie się do wprowadzonych ograniczeń przez znaczną liczbę odbiorców, kumulacja takich zachowań stanowiła realne zagrożenie dla tego bezpieczeństwa. Powód jest zaś profesjonalistą, a zatem dotyczą go podwyższone reguły staranności i zwiększone oczekiwania co do umiejętności, wiedzy, rzetelności, zapobiegliwości, zdolności przewidywania, jak również znajomości obowiązujących przepisów prawa oraz konsekwencji wynikających z niego dla wykonywanej działalności gospodarczej. Powód powinien zatem w taki sposób prowadzić działalność gospodarczą, aby nie naruszać przepisów prawa. Podejmując decyzję o przekroczeniu dopuszczalnego poboru mocy, powód musi liczyć się z koniecznością zapłaty kary pieniężnej określonej w art. 56 ust. 1 pkt 3a PE.

Biorąc pod uwagę wysokość przychodu, osiągniętego przez powoda w roku 2016 oraz maksymalną wysokość kary, jaka mogła być wymierzona w danym przypadku, kara w wysokości 4.002 zł nie jest nadmiernie dolegliwa i nie wpłynie negatywnie na kondycję finansową powodowej Spółki.

Z tych wszystkich względów, stwierdzając nieskuteczność zarzutów podniesionych w odwołaniu przeciwko zaskarżonej decyzji oraz brak podstaw do uwzględnienia odwołania, na podstawie art. 479⁵³ § 1 k.p.c., Sąd orzekł jak w punkcie 1 sentencji wyroku.

O kosztach postępowania rozstrzygnięto, zgodnie z wyrażoną w art. 98 § 1 k.p.c., zasadą odpowiedzialności za wynik procesu przyjmując, że powód - jako przegrywający sprawę – zobowiązany jest do zwrotu pozwanemu kosztów procesu, na które złożyło wynagrodzenie pełnomocnika procesowego w wysokości 720 zł, ustalonej na podstawie § 14 ust. 2 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

SSO Ewa Malinowska